

שרפו באש. משחזרו דוד והעם העירה, נגלה לעיניהם חורבן נורא - ברוח וברגש, כי לא ידעו מה עלה ועליה בגורל השבויות, גם כל רכושים וממונם אבד וכלה. באותו הזמן "וישא דוד והעם אשר אותו את קולם ויבכו עד אשר אין בהם כח לבכות", פירוש, שגבר צערם מנשוא, והוא הולכים ובוכים בתכלית עד שכלו דמעותיהם וכלה כוחם מלבדות. הם היו שבורים ורוצחים, מובללים ומרוסקים לגמרי, וכבר אמרו חז"ל (ב'ב ח): "יושבי קשה מכולס", ומ מבון שחששו לגרוע מכל באשר נשיהם, בנייהם ובנותיהם, הנ בrhoחניות והן בגישיות, להרים, רציחות ועינויים, שבניהם ובנותיהם יטמעו בין הגויים, ושהעמלקים -isia הטומאה והרשעות - יטמאו ייסאו את משפחתם לדורות עולם. ולא עוד, אלא שמאבו של דוד היה גרווע ממצבם של כל העם, כי הם הטילו עליו את האשמה' בכל החורבן והאסון הנורא, ואפלו האנשים הקרובים אלו ביוטר עמדו עליו ורצו להרגו בסקללה, מרוב עצם עליו, בטענות: היכן שהמלך' הנושא באחריות על עמו, יצא למלחמה וישאיר את עירו ותושבי העיר ללא שמירה, כיצד העז לקחת עמו החוצה את כל הגברים והפקיר את כל הנשים והרכוש, שرك עיי' נשבו כל בני משפחותיהם וכל רכושים ירד לטמיון (cmbואר שם במלביים שאילו היה משאייר חלק מאנשיו בצלג היתה נמנעת כל הצרה), וכן כתיב שם: "ותצר לדוד מאד כי אמרו העם לסקלו כי מרה נפש כל העם איש על בניו ועל בנותיו".

הם אומנס, שבמשך ימי חייו כבר עברו על דוד כל מיני מצבים קשים, שעמדו כבר כמה פעמים בפני הריגה, רדייפות וכדי', מכל מקום מעולם לא עמד במצב קשה כזה, שהרי מלבד העמידה על סף הריגה בסקללה, היו לו יסורי נשפחים ומרים עדCDCותה של נש, שבמו עינוי ראה שהוא עצמו גרם למצב נורא ביוטר ברוחניות ובגשיות לשש מאות משפחות - אנשי נשים וטף, לשואה רוחנית ורצחיות, הוא הרגש שאביד שתי עולמות, הוא עמד להסתלק מן העולם במיתה משונה עיי' ידידי הקרים, ועמד לאבד חלקו בעה"ב בשל גורומו במצב כזה נורא למאות המשפחות. דוד המלך לא מצא לעצמו מקום בעולם באותה שעה מרובה נקיפות מצפון יגון ואנחתה, ולא נשאר לו במה להתחזק. זאת ועוד, לא די שלא היה לו עם מה להתחזק, גם לא נשאר לו עם מי להתחזק. כי מדריך העולם, כאשר אדם שרוי בעת צרה, יש המתוחזק בבני המשפחה המתוקים זה את זה, יש שמתוחזק ברכשו, ולפעמים יש חבר טוב שניין להתחזק עמו, אך כאן נשאר דוד המלך לא משפחה ולא הרכוש, וגם את החברים והידידים הקרים ביוטר איבד, "כי אמרו כל העם לסקלו", ולא נותר לו במה להתחזק עם מי להתחזק, אז עמד אולי בשעה הקשה ביוטר בחיו. מכל מקום באותו שעה אמר הנביא ד' תיבות: "ויתחזק דוד בה' אלוקיו".

במה התחזק? בה' אלוקיו. באotta שעט הסטר פנים אוימה ונוראה, באotta עט צרה של "ויתצר לדוד מאדי", התחזק דוד בה' בלבד, בקיומי לה' ובאמונה ובבטחון בצוות עולמיים שיוישיעו, באמונה כי גם זו לטובה וכי כל דבידך רחמנא לטב עביד, גם בשעה שלא שיק בטעים פנים ואופן להעלות על הדעת אייך יכול בכלל להיות 'טובה' וילטב עביד' במצב כזה, וכיitz יתכן אפשרות שהמצב ייפנק לטוב, בידיעה ברורה שה' אלוקיו עמו בכל מצב ובפרט בעט צרה, כמו שאמר במקום אחר (תהלים מו ב): "אלוקים לנו מחסה ועו עזרה בצרות נמצא מאדי", היכן שצער יותר שם הקב"ה נמצא יותר, בין אם זה מיצר גשמי או מיצר רוחני, ככל שה策ה גדלה יותר ורב ההסתדר, שם הקב"ה נמצא יותר (כפיorsch הרה"ק מלעכאותש, תורה אבות אמונה ובטחון טו). מミלא במצב כזה של ותצר מאד, הרינו נמצא מאד. מה

1. הרב שלמה אבניר שליט"א
כל' ראשון - מלחתן חרבות ברזל היא המשך מלחתן השחרור. הכל מלחתה אחת גדולה ומתמשכת, עם הפסכות אש גדלות או קטנות. אני לא להיות נאבי ולדמיין שאוביינו חדלו להיות רוצחים וחדרו להיות אויבינו. **כל' שני** - בכל מלחתה יש עליות וירידות, הצלחות וכשלונות. כך תמיד היה, וכך תמיד היה, עד אשר יוכתטו חרבותם לאותים וחניתותיהם למזמורות".
כל' שלישי - מאות הרוגים ואלפי פצועים, זה נורא. כמובן, גם הרוג אחד ופצע אחד זה נורא. יחד עם זה, יש לראות בפרשפקטיבה, ולדעט שעברנו צרות גדולות לאין ערוך. כגון הצרות הנוראות והאיומות בזמן שאני הדל הייתי תינוק, והחבירו אותי להציג אוטי ממchnerה החשמדה, אבל שיש מהillionן בן הגיאו. אז אני קצת פרופרציה. **כל' רביעי** - צבאו הוא מהכי טובים בעולם, אולי הכי טוב בעולם. אבל אין אדם צדק בארץ אשר עשה טוב ולא חטא, ואין צבא צדק בארץ שלא יכול לפעמים. הרי לימדנו הרמב"ם בהלכות תשובה שאים נידון על פי רובו: רובו זכויות - צדק, רובו חובות רשות, מחייב על מחייב - בינוינו. אם כן, הצבא שלנו הוא צבא צדק, מאוד צדק. אשרינו שזכהנו. **כל' חמישי** - בכל דור ודור קמו علينا לכלותינו והקב"ה מצילנו מדים. ועתה ריבונו של עולם מצילנו מדים, דרך שלוחו הנאמן - צה"ל. אשרינו שזכהנו. **כל' שישי** - בעמו יש חילוקי דעתות פוליטיים. אך אנחנו שוכחים רגע אחד שאנו עם אחד, גורל אחד, צבא אחד. **כל' שביעי** - מלחתה על דעת כולן. לפעמים יש חילוקי דעתות באומה, אם יצאת או לא לפעללה צבאית. ככל שהפעולה הרבה היקף, יש צורך בהסכמה יותר רחבה, שלא יבואו בקרבות, אבל עתה זו מלחתה המוסכמת על כולן. **כל' שמיני** - אני לא להאשים אחרים במה שקרה, כי אילו אתם נבאים ויודעים את סודות הבודה. נאמר בענוה: אם כבר להאשים, אז כל אחד יאשים את עצמו, ויאמר בהכנע: אשmeno. **כל' תשיעי** - במקרים אחדים יתוציאו לנצח ממאה אחוז, כאשר רבים הגיעו טרם נקרו. **כל' עשרי** - חזק ואמצץ. כך נצווה יהושע לגבי מלחתה. חזק ואמצץ, או אלו דברים שצדץ חיזוק, נאמר בכל דבר שבאופן טבעי לא מצליחים מיד, אלא הדרך ארוכה וצריך להחזיק מעמד.

2. שמואל א פרק ל
(א) ויהי בבא דוד ונשאו צקלג ביום השלישי ועמלקי פשטו אל נגב ואל צקלג וניבו את צקלג וישראלו אתה בASH :
(ב) ונישבו את הנשים אשר בה מקטון ועד גודול לא המיתו איש וינחנו וילכו לדרכים :
(ג) וניבא דוד ונשאו אל העיר והנה שרופה באש ונשיהם וביהם ובנתיהם נשבו :

(ד) וישא דוד והם אשר אותו את קולם וניבכו עד אשר אין בהם מהם פה ברכות :
(ה) ושיתי נשי דוד נשבו אחינעם היזרעלית ואביביל אשת נבל הפרק מל' :

(ו) ותצר לך דוד מאד כי אמרו העם לסקלו כי מרה נפש כל העם איש על בניו ועל בנותיו ויתמוך דוד בה' אלקיו :

3. הרב אהרן אלימלך בידרמן שליט"א
 יד. ועל ידי עבדיך הנבאים כתוב לאמור בארכה (שמואל א' כט - ל), שדוד המלך נתישב בעיר צקלג ושב מאות איש עמו הם ונשים בבניים ובנותיהם, ויהי באחד הימים יצא דוד עם האנשים לעוז לאכיש מלך גת להלחם באוביון, באotta שעה פשוטו העמלקים על צקלג, שבו את כל הנשים (ובכללם את נשי דוד) ואת בניים ובנותיהם, את כל ממוני בזזו לעצם ואת העיר

פתח ה' את אוצרו ויציא את כל יומו... תיכחן התורות
החותמת (לשון "עכשווי") בכל יסודותיה, ספרותית,
תיאטריה וכל מכנותיה, וכל החוקים אשר בהבל וועל.
יסודות וכל נימוסי החמים הרעים והחטאים כליל יהלפו.
ונשגב ה' לבדו ביום ההוא... שכח ה' בכלiotם ונושאים
את שמו על שפטם, בפיהם ובשלו. על כן חרב תחרב כל
התורות החותמת..." (אורות ע' טו טז).

גם מלחמותו של ישראל נגד אויביו, בין בתקופת התנ"ך או
לאחריו, הוכיחו מסביר: "ונני המלחמות, אי אפשר היה
כל בשעה שהשכנים כולם היו זאבי ערבי ממש, שرك עם
ישראל לא יילחם, שאז היו מתקצחים ומכלים ח'ו את
שרירותם. ואדרבה היה מוכרכ מאד גם להפיל פחד על
הפראים, גם ע"י הנוגות אוצריות" (אורות א, דף ק, ע"ע
רלב"ג על שופטים א, ו. ומהרי"ג גור אריה דברים, ב, ו).
אין לנו כלל להתבושש באוות המלחמות אשר עשינו
לצרכי תקומתנו, (ואין להתבושש) באוותה משטמה אשר
עורנו בלבבנו נגד הקמים עליינו להכחיד את קיומנו... אתה
יקיריו שואל: "למה התייחסנו אליהן באוצריות? לא נוכל
לצир כמה חזק ושפלו היה העולם מבלעדי האוצריות
זהיאת שלנו..." (מאמרי הראייה, דף 508). "כשל פ'Pi
התורה מזדמן שעריך למסור נפשו למדות אוצריות כדי
לקודש שם שמיים ובאות, הרואה מרוחק אדם מתנה
במדת אוצריות, איינו יכול לציר שעצם עיקר כוונתו
לקודשה וחסד אמת..." (מאמרי הראייה, דף 429).

5. בראשית פרק ח

- (ו) **וַיְהִי מֵקֶץ אֲרָבָעִים יוֹם וַיַּפְתַּח נָמָת פְּתַבָּה אֲשֶׁר עָשָׂה:**
- (ז) **וַיַּשְׁלַח אֶת הָעָרֶב וַיֵּצֵא יָצָא וַיָּשָׁב עַד יְבַשְׁת הַמְּפִים מִעַל הָאָרֶץ:**
- (ח) **וַיַּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה מֵאָתוֹ לְרָאֹת בְּקָלָי הַמְּפִים מִעַל פְּנֵי הַאֲדָמָה:**
- (ט) **וְלֹא מֵצָאה הַיּוֹנָה מִנּוֹת לְכֹף בְּגַלְהָ וַתִּשְׁבַּב אַלְיוֹ אֶל הַפְּתַבָּה כִּי מִים עַל פְּנֵי כָּל הָאָרֶץ וַיַּשְׁלַח יְדוֹ וַיַּקְחֵה וַיָּבֹא אֶת הַיּוֹנָה אֶל הַפְּתַבָּה:**
- (י) **וַיַּחַל עַד שְׁבעַת יְמִים אַחֲרִים וַיַּסְפֵּר שָׁלַח אֶת הַיּוֹנָה מִן הַפְּתַבָּה:**
- (יא) **וְתָבַא אַלְיוֹ מִיּוֹתָה לְעַת עָרֶב וְהַגָּה עַלְהָ זִית טַרְף בְּפִיה וַיַּדְעַנָּם כִּי קָלָי הַמְּפִים מִעַל הָאָרֶץ:**

6. ראש"י בראשית פרק ח

- (יא) **טַרְף בְּפִיה -** אמר אני שזכר היה, וכן קוראו פעמים לשון זכר ופעמים לשון נקבה, לפי שכל יונה שבמקרא לשון נקבה, כמו "כוונים על אפיקי מים רוחצות" (ש"ה יב)... וכמו "כיוונה פותה" (הושע ז יא): **טַרְף** - חטף. ומדרשי אגדה לשון מזון, ודרשו "בפיה" לשון מאמר, אמרה: "יהיו מזונותינו מרווחן כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקין כדבש בידיبشر ודס":

7. ראש"ר הירוש בראשית פרק ח

- (יא) **טַרְף אִינָנוּ פָעֵל, אֶלָּא שָׁם עַצְם, כְּדוּגָמָת "טַרְף".** המלה נבחרה כאן בכוונה עמויה. "**טַרְף**" הוא מזון, שבמהמת בת חורין לocket לה עצמה. כך "**טַרְף נתן ליראיו**" (תהלים קיא, ה). אחרים ניזונים מ"**טַרְף**" וגו', ואילו "**טַרְף**" היראים הוא מידי ה'. שנה תמיינה ניזונה הjonah בידי אדם, לא זכתה ל"**טַרְף**", ולא לקחה לה מזון בעצמה. עתה שחתה בחוץ יום תמים, והיה זה סימן שכבר כבר קלו המים וכבר מצאה מנוח לclf רגילה. אולם, גם הרעב היה יכול להחזיר את הjonah. אך הנה היא חוזרת לתיבה, ובפיה **טַרְף**: עליה זית, **עפ"י** שאין דרךה שלjonah להיות ניזונה מעלה זית. עליה הזית המר שבי הjonah מביע לדעת חז"ל דבר גדול: "יהיו מזונותינו מרווחן כזית בידו של הקב"ה, ולא מתוקין כדבש בידיبشر ודס" (ערובין יח ע"ב). מכאן, שעלת הזית היתה סמל השלום, אלא הוא מסמל עצמאות וחירות, והסתפקות במעט בעזומה של חירותה.

עליה בסופו? מיד אחר שייתחזק דוד בה' אלוקיו", הלא לשאל ב'אוירים ותומים' אם יש בידו לנצח למלחמה לרוזוף אחרי הגזוז, ונעה שאכן עליו לנצח למלחמה ויצליה. מיד אסף את אנשיו ורדף אחורי העמלקים וניצחם באופן מוחלט, מבלי שיפגעו העמלקים אפילו בцеיפורן קטעה של אחד מאנשי דוד, והשיב את כל השבויים לא שנפל שעלה מראיהם הן בגשמיות והן ברוחניות (כמו שאיטתא במפרשים שם), וגם שלל רב ועצום נטלו עםם, ככתבו "ולא נעדר מהם מן הקטן ועד הגודול ועד בנים ובנות ומשל... הכל חשיב דוד".

הudad בנו של הגה"ק היחפץ חיים ז"י"ע שבמשך ימי חייו היה אביו חזרה תמיד על המלים "ויתחזק דוד בה' אלוקיו" (דוגמא מדרכי אבי זצ"ל). גם ידוע שבטרם פרוץ המלחמה, נשא הרה"ק הימרי אמרת' ז"י"ע את דבריו באחת האסיפות הגדלות והנדעות, ובדבריו הקצרים תיאר את המצב שהיה דוד המלך שרווי באותו שעה כשנסחר לבדו ללא המשפחה ולא הידידים, רק זאת הייתה היתה נחמתו בענו - "ויתחזק דוד בה' אלוקיו", וזו הייתה הייתה ישועתו והצלתו. וربים מהחינו בני ישראל התחזקו במשך שנים רבות הימלה בזמניהם האפלים ביותר בדרכיו אלוקיו אלו. סייר הרה"ק הפני מנחם ז"י"ע בשובו שבעה על בנו שלבל"ע בשנות הבחרות, איש יהודי שישב שבעה על אביו שאלך פעם ותבקש מאחד מפליטי המלחמה שריד הרב שאלך אל אביו הרה"ק הימרי אמרת' ז"י"ע, ואבקש ממנו איזה דבר חיזוק להחיות את נפשו השבורה ורצואה על אבדונו כל יוצח' בעולותם על המוקד הייד. אמר לי אביו ה' כתוב לו בדברים הללו, שכאר.er ל��חו מודוד המלך ע"ה במלחמות צילג את הכל, אזו "ויתחזק דוד בה' אלוקיו", ואח"כ החיזרו לו את הכל. הוסיף הפני מנחם בספר: עוזת היהת בפי, ושאלתי את אבא זצ"ל: מה עני זה לך, הרי אצל דוד היה שבחיה - שהעלקלים שבו את כל אשר לו, והתחזק בה' שיוישע אותו ויחזיר לו, אבל בנזון זה הרי כולם נהרגו ונשרפו, ובמה יתרחק עתה האב השכול? השיב אבי בקצרה: כך תכתוב לו, ולא הוסיף לפרש כוונתו (אמנם אותו היהודי העיד על עצמו תמיד כי דברי הרבי חיזקו אותו לא גבול). וסיים הפני מנחם' אמר: באמת עוד קיבל הכל בחזרה, גם אם אין נראה לנו עניין בשר איך יתכן דבר הזה, גם אליהו הנביא נמצא בכל ברית מילה ואין עניינו רואות. ובפעם אחרת ביאר עוד על פי מה אמר הימרי אמרת', שלעתיד לבוא יתברר כי כל עניין המיתה אינו אלא דמיון, וביאור הדברים, כי הנשמה ממשיכה לחיות, ובתהיית המתים נזכה לראות ולהשיג העניין לאשרו.

4. אוצרות הראייה חלק ג' - מלחות

"כישי מלחמה גדולה בעולם מתעורר כח משיח. עת הוזמיר הגיע, זmir ערים. הרושים נחרדים מן העולם, והעולם מתבשס" (אורות המלחמה). ובאמת, ממלחמות העולם הראשונה באח החרת בלפור "והבית הלאומי", ומהשנייה צמיחה "המדינה". "אשר לא נוכל לדעת כמה טובות כמוסות בתחום נפלאה של הרת עולמים זאת, בעת רצון מנוסה זו שלמלוכיות מתגוררות זו בזו בצוורה כה מבחילה" (אגרות ב, שה). "עת הזמיר עושה היא את דרכה בזmir (אגרות ב, שה). עת הזמיר עשה היא את דרכה בזmir עריצים... בשור חסידים ונבלת עבדי ה' הנופלים במלחמות המלחמות... העולם מתפרק ודאי מזוהמתו, וטהרטו תנгла בעליות רבות, גליות, בסדרי חיים והחברה החדשניים, אשר יוכנו על משאות הישן הנפל" (אורות ב, שיב). הרב צפה וקיוה כי במלחמות איטיות זו תמתק כליל תרבויות אירופה החתאה, ותכיר את הסתויות הנפשיות אליו ה' המינות חינכה. "נכתר עון שופכי דמים, מלכי אדמה חזדים וכל מרגיזי ארצ. לא יוכפר הארץ דם אשר שופך בה כי אם בסם שופכו. והכפרה מוכרכות לבוא (דיהינוי), ביטול כללי לכל מכוונות התרבות של עכשו, עם כל שקרו ותרמיון, עם כל זומרת הרעה וארכון הצפוני. כל התרבות המהלהת בצללי שקרים, מוכרכות להיכחד מן העולם, ותחנתיה תקים מלכות עליון קדשין, אורם של ישראל יופיע..."